

Aan de raad van de gemeente Bloemendaal
Bloemendaalseweg 158
2051GJ Overveen

Overveen, 18 mei 2021

Betreft: Doe-Mee onderzoek naar de praktijk van de Wob

Geachte raad,

Conform art 3.2 lid 4 van de Verordening Rekenkamercommissie Bloemendaal 2014 en zoals aangekondigd in het Jaarplan 2021 d.d. 16 maart 2021, informeert de rekenkamercommissie u hierbij over de onderzoeksopzet voor het 'Doe-Mee onderzoek van de NVRR naar de praktijk van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Het onderzoek bevindt zich in de startfase en wordt, in opdracht en onder supervisie van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRR) en met medewerking van de deelnemende overheden, uitgevoerd door het onderzoeksbureau Pro Facto.

De Wob is al ruim 40 jaar oud en heeft nu de aandacht als rekenkameronderzoek. Dit gelet op het grote belang van openbaarheid voor een 'goede en democratische bestuursvoering', zoals de aanhef van de wet het sinds 1978 stelt. En ook gelet op de problemen die er rond openbaarheid van overheidsinformatie regelmatig zijn.

Er lijken grote verschillen te zijn tussen overheidsorganisaties. Daarbij speelt een rol of binnen de organisatie specifieke kennis over de Wob aanwezig is, bijvoorbeeld in de vorm van een Wob-functionaris. Ook de aanwezigheid van werkinstructies die aangeven hoe met een Wob-verzoek moet worden omgesprongen is van belang. De centrale vraagstelling van het onderzoek luidt:

'Hoe geven de deelnemende decentrale overheden vorm aan de afhandeling van Wob-verzoeken, in hoeverre gebeurt dit rechtmatig, hoe wordt hierover verantwoording afgelegd, hoe is actieve openbaarmaking geregeld en hoe verhoudt zich dat tot de eisen die de Woo¹ straks gaat stellen?'

Het onderzoek heeft een focus op ruim 60 decentrale overheden, via de aan hun vertegenwoordigende lichamen verbonden rekenkamer(commis)sie)s. Bij die organisaties wordt het

---

¹ Woo = Wet open overheid. Deze is op 26-1 2021 door de Tweede Kamer vastgesteld en wordt later dit jaar in de Eerste Kamer behandeld. Inwerkingtreding is voorzien medio 2022 of begin 2023.

Wob-beleid geïnventariseerd voor actieve en passieve openbaarheid, de in de organisatie gevolgde werkwijze en de praktijk van de afdoening van verzoeken en actieve openbaarheid.

(Inzicht in) de (kwaliteit van) de uitvoering van de Wob is van belang voor elke overheid en dus ook voor de Gemeente Bloemendaal. Daarom heeft de rekenkamercommissie besloten in het onderzoek te participeren. In de praktijk betekent dit het aan het onderzoeksbureau aanleveren van tien complete 'cases' en het inventariseren van aspecten m.b.t. beleid en organisatie, resultaten en rechtmatigheid (zie bijlage).

De afronding van het onderzoek staat gepland op najaar 2021.

Als deelnemer aan het onderzoek beschikt Bloemendaal dan over een factsheet met een overzicht van de aangeleverde input, plus een rapport met de overall opbrengsten van het onderzoek, waarmee een 'benchmark' beschikbaar komt. Ook besteedt het rapport aandacht aan zogenoemde 'best practices'.

De rekenkamercommissie zal het college verzoeken een contactpersoon uit de organisatie aan te wijzen ten behoeve van de informatieverzameling en afstemming in de uitvoering van dit onderzoek.

Hoogachtend,

Rekenkamercommissie gemeente Bloemendaal,

Mw. B.J. Glashouwer RE RI CISA
Voorzitter

Dhr. Drs. W.D.M. van der Valk
Lid Rapporteur

Bijlage

De belangrijkste onderwerpen die in het Wob-onderzoek aan bod komen

Beleid en organisatie

- Aanwezigheid en vorm van beleid en interne werkinstructies/procesbeschrijvingen/afspraken over de afhandeling van Wob-verzoeken;
- De manier waarop een Wob-verzoek kan worden ingediend (mail, brief etc.);
- Toelichting werkwijze bij Wob-verzoek aanwezig op site van de overheid (ja/nee);
- De wijze waarop de afhandeling van Wob-verzoeken binnen de organisatie is vormgegeven (centraal of beleidsafdeling? Waar komt het verzoek binnen? Wie verantwoordelijk voor afhandeling? Taakverdeling/samenwerking?);
- De ambtelijke capaciteit (fte's) die beschikbaar is voor de afhandeling van Wob-verzoeken (zijn er bijvoorbeeld specifiek aangestelde Wob-coördinatoren?);
- Vormgeving rechtsbescherming overheid (hoorcommissie extern, bezwaarcommissie intern, procedure, **communicatie** over de procedure);
- Toegang van bezwaarcommissie en rechter tot volledige informatie (inclusief weggelakte passages) overheid (ja/nee).

Resultaten en rechtmatigheid

Algemeen

- Het aantal Wob-verzoeken ingediend per jaar in de onderzoeksperiode;
- Verdeling van Wob-verzoeken over bestuursorganen (college/dagelijks bestuur, volksvertegenwoordigend orgaan, burgemeester/Commissaris van de Koning/dijkgraaf);
- Achtergrond indieners van een Wob-verzoek (journalist, burger, NGO, onderzoeker, raads-, staten- of AB-lid, etc.).

Uitkomsten

- Het aantal Wob-verzoeken dat geheel wordt afgewezen (gebruikte uitzonderingsgronden);
- Het aantal Wob-verzoeken dat buiten behandeling wordt gesteld;
- Het aantal Wob-verzoeken dat gedeeltelijk wordt afgewezen (gebruikte uitzonderingsgronden);
- Het aantal Wob-verzoeken waarover het bestuursorgaan nog geen besluit heeft genomen;
- Het aantal Wob-verzoeken waarbij informatie volledig openbaar wordt gemaakt;
- Het aantal Wob-verzoeken waarbij informatie in delen openbaar wordt gemaakt (artikel 6 lid 5 Wob).

Bezwaar en beroep

- Het aantal Wob-verzoeken waarbij bezwaar tegen het besluit wordt gemaakt door de indiener;
- Het aantal Wob-bezwaren waarbij de bezwaarcommissie (als die er is) adviseert het bezwaar (deels) gegrond te verklaren (onderscheid informatie alsnog openbaar of anders)/het bestuursorgaan het bezwaar gegrond verklaart (onderscheid informatie alsnog openbaar of anders);
- (Als er een bezwaarcommissie is:) Het aantal Wob-bezwaren waarbij het advies van de bezwaarcommissie niet wordt opgevolgd door het bestuursorgaan;
- Het aantal Wob-bezwaren waarbij de indiener in (hoger) beroep gaat tegen het besluit;
- Het aantal Wob-bezwaren waarbij de indiener na (hoger) beroep door de rechter in het gelijk wordt gesteld (onderscheid informatie alsnog openbaar of anders).

Duur Wob-procedure

- Het aantal Wob-verzoeken waarbij een concretiseringsgesprek wordt gevoerd;
- De gemiddelde doorlooptijd van indiening Wob-verzoek tot eerste contact vanuit het overheidsorgaan;
- Het aantal Wob-verzoeken waarbij het eerste contact vanuit het overheidsorgaan binnen de wettelijke termijn van vier weken plaatsvindt;
- De gemiddelde doorlooptijd van indiening verzoek tot besluit van het overheidsorgaan;
- Het aantal Wob-verzoeken dat binnen de wettelijke termijn van vier weken tot een besluit leidt;
- De gemiddelde doorlooptijd van een eerste contact vanuit het overheidsorgaan en besluit van het overheidsorgaan;
- De gemiddelde doorlooptijd van besluit van het overheidsorgaan en beslissing op bezwaar;
- Aantal keer bezwaar en beroep tegen het niet tijdig nemen van een besluit.

Verantwoording aan de samenleving over de uitkomsten van individuele besluiten over Wob-verzoeken

- Manier van openbaar rapporteren over individuele besluiten (website: geen informatie, samenvatting van het besluit, het besluit, alle achterliggende informatie etc.).

Verantwoording over uitvoering Wob

- Wijze van rapporteren aan volksvertegenwoordiging over (trends in) omgang met Wob-verzoeken.

Actieve openbaarmaking

We beperken ons tot de beleidsmatige en organisatorische kant van actieve openbaarmaking op grond van de Wob; dat betekent dat we niet onderzoeken hoe informatie (met name de in de Wob genoemde stukken) daadwerkelijk openbaar wordt gemaakt.

Dat betekent dat we kijken naar:

- Aanwezigheid en vorm van beleid en interne werkinstructies/procesbeschrijvingen/afspraken over actieve openbaarmaking;
- De wijze waarop de actieve openbaarmaking binnen de organisatie is vormgegeven (zijn hier verantwoordelijken voor aangewezen? Taakverdeling? Controle hierop?).